

TIỀM NĂNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH XANH TẠI QUẢNG BÌNH

ThS. Lê Đức Thọ¹, TS. Lê Thị Phương²

¹Trường Cao đẳng Nghề Đà Nẵng

²Trường Đại học Hòa Bình

Tác giả liên hệ: ductho@danavtc.edu.vn

Ngày nhận: 20/11/2022

Ngày nhận bản sửa: 29/11/2022

Ngày duyệt đăng: 23/3/2023

Tóm tắt

Bài viết nhằm mục đích nghiên cứu tiềm năng phát triển loại hình du lịch xanh tại Quảng Bình. Kết quả nghiên cứu cho thấy, Quảng Bình sở hữu nguồn tài nguyên du lịch phong phú, đa dạng, là điều kiện để đẩy mạnh phát triển loại hình du lịch xanh. Tận dụng tiềm năng và lợi thế, trong những năm qua, ngành Du lịch Quảng Bình đã tích cực xây dựng các sản phẩm du lịch theo định hướng tăng trưởng xanh, thu hút khách du lịch. Tuy nhiên, quá trình phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình cũng đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức như: Cơ sở vật chất, hạ tầng du lịch hạn chế; nguồn nhân lực chưa đáp ứng; sản phẩm du lịch xanh chưa phong phú, hấp dẫn... Bài viết cũng đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh tại Quảng Bình hiện nay.

Từ khóa: Du lịch xanh, phát triển du lịch xanh, tăng trưởng xanh, du lịch Quảng Bình.

Green Tourism Development in Quang Binh: Potentials and Solutions

M.A. Le Duc Tho¹, Dr. Le Thi Phuong²

¹Da Nang Vocational Training College

²Hoa Binh University

Corresponding author: ductho@danavtc.edu.vn

Abstract

The article aims to study the potential to develop green tourism in Quang Binh. Research findings affirm Quang Binh's rich and diverse tourism resources, which facilitates the development of green tourism. These advantages and potentials have been well utilized by the province over the past few years in building green growth oriented tourism products for attracting tourists. Nevertheless, Quang Binh encountered a number of obstacles on the way to develop green tourism i.e., limited facilities and tourism infrastructure; unresponsive human resources; green tourism products are monotonic and less attractive, ... The article also proposes some solutions to develop tourism towards green growth in Quang Binh at present.

Keywords: Green tourism, green tourism development, green growth, Quang Binh tourism.

1. Giới thiệu

Du lịch xanh là một xu hướng, đã và đang phát triển nhanh chóng ở nhiều nước trên thế giới, ngày càng thu hút sự quan tâm rộng rãi của khách du lịch, của các doanh nghiệp du lịch nói riêng và cộng đồng xã hội nói chung. Tại Việt Nam,

phát triển du lịch xanh hiện nay không chỉ là yêu cầu cấp thiết mà còn là định hướng chiến lược quan trọng. Trong những năm qua, xu hướng phát triển du lịch xanh đã được một số địa phương triển khai và bước đầu thu được những kết quả khả quan như Đà Nẵng, Quảng Nam, Khánh Hòa, Kon

Tum... Đối với Quảng Bình, trong những năm qua, du lịch Quảng Bình đã và đang dần thích ứng theo xu hướng tăng trưởng xanh. Trong giai đoạn hiện nay, đặc biệt sau đại dịch Covid-19, khách du lịch có xu hướng gia tăng nhu cầu du lịch nghỉ dưỡng, gần gũi với thiên nhiên, nhu cầu về du lịch chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe, do đó, phát triển du lịch xanh sẽ là hướng đi hợp lý đối với du lịch Quảng Bình.

Quảng Bình được đánh giá là địa phương có nhiều lợi thế, tiềm năng và giàu tài nguyên để đẩy mạnh phát triển loại hình du lịch. Trong đó, nổi bật là Di sản thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng. Ngoài ra, Quảng Bình được thiên nhiên ưu đãi, có rừng, biển, sông và nhiều cảnh quan đẹp, với chiều dài dọc bờ biển là 116 km có nhiều bãi tắm đẹp như: Vũng Chùa - Đảo Yến (nơi yên nghỉ của cố Đại tướng Võ Nguyên Giáp), Đá Nhảy, biển Nhật Lệ, Hải Ninh... Đây là những tiềm năng, lợi thế để Quảng Bình đẩy mạnh phát triển loại hình du lịch xanh. Tuy nhiên, thực tế phát triển du lịch tại Quảng Bình hiện nay cho thấy, việc khai thác tiềm năng để đẩy mạnh phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh còn nhiều hạn chế, cơ sở vật chất, hạ tầng du lịch chưa đáp ứng nhu cầu, nguồn nhân lực du lịch còn thiếu, trình độ và chất lượng phục vụ chưa cao, các sản phẩm du lịch xanh còn nghèo nàn, công tác tuyên truyền, quảng bá du lịch chưa thật sự hiệu quả... Chính vì vậy, nghiên cứu tiềm năng và đề xuất một số giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình hiện nay là cần thiết.

2. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1. Khái niệm Du lịch xanh

Khái niệm du lịch xanh được nhắc đến từ những năm 1980, đó là loại hình du lịch dựa trên khai thác, sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên thiên nhiên nhằm hạn chế những tác động xấu đến môi trường

sống của con người. Có thể nói, phát triển du lịch xanh là chìa khóa để phát triển du lịch có trách nhiệm, đảm bảo du lịch bền vững. Du lịch xanh phát triển theo các xu hướng: *một là*, xu hướng không sử dụng đồ nhựa; *hai là*, du lịch đạp xe trải nghiệm; *ba là*, du lịch nông thôn, nông dân; *bốn là*, tham gia dọn vệ sinh tại các điểm du lịch. Du lịch theo hướng tăng trưởng xanh là du lịch bền vững, đáp ứng đồng thời 3 mục tiêu: Tăng trưởng du lịch nhanh, ổn định đảm bảo chất lượng hiệu quả; bảo vệ được tài nguyên môi trường, sinh thái, thích ứng biến đổi khí hậu và giải quyết tốt các vấn đề kinh tế - xã hội; đảm bảo hài hòa các chủ thể tham gia hoạt động du lịch. Phát triển xanh trong du lịch góp phần thúc đẩy việc hình thành kinh tế xanh.

Cốt lõi của du lịch xanh là sản phẩm du lịch xanh theo tiêu chí: Được tạo ra từ các vật liệu thân thiện với môi trường; đem đến những giải pháp an toàn đối với môi trường và sức khỏe; giảm tác động đến môi trường trong quá trình sử dụng; tạo ra một môi trường thân thiện và an toàn đối với sức khỏe. Tất cả các dịch vụ, sản phẩm du lịch như tour, sản phẩm, dịch vụ của khách sạn, nhà hàng muốn được công nhận là sản phẩm du lịch xanh đều phải đạt được các nội dung cơ bản của các tiêu chí trên. Mức độ "xanh" của một sản phẩm du lịch sẽ phụ thuộc nhiều vào mức độ thân thiện môi trường của những yếu tố có khả năng ảnh hưởng đến tính chất tham gia vào việc hình thành nên sản phẩm du lịch. Phát triển "du lịch xanh" đã trở thành một nguyên tắc, một xu thế chung được nhiều nước lựa chọn và các sản phẩm "du lịch xanh" luôn được du khách quan tâm, đón nhận.

Phát triển du lịch xanh phải dựa trên nguyên tắc bảo vệ môi trường sinh thái, ưu tiên sử dụng các sản phẩm tái chế, hạn chế tối đa phát thải, rác thải. Bộ tiêu chí đánh giá phát triển du lịch tăng trưởng xanh bao gồm: Bộ tiêu chí du lịch xanh

dành cho khách sạn; Bộ tiêu chí du lịch xanh dành cho nhà ở có phòng cho khách du lịch thuê (homestay); Bộ tiêu chí du lịch xanh dành cho khu nghỉ dưỡng; Bộ Tiêu chí du lịch xanh dành cho doanh nghiệp lữ hành; Bộ tiêu chí du lịch xanh dành cho điểm du lịch dựa vào cộng đồng; Bộ tiêu chí du lịch xanh dành cho điểm tham quan. Đây là bộ tiêu chí đưa ra những quy định nghiêm khắc trong phát triển du lịch song hành với bảo vệ môi trường, phát triển bền vững. Hiện nay, tỉnh Quảng Nam đã và đang áp dụng bộ tiêu chí này để định hướng phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh mà các địa phương trong cả nước có thể nghiên cứu, vận dụng.

Trên thế giới, một số các quốc gia đã và đang phát triển du lịch xanh khá thành công. Ví dụ, tại Singapore, là một quốc gia không giàu tài nguyên, nhưng họ tạo ra màu xanh bằng cách trồng cây xanh khắp nơi, thậm chí trồng cả cây xanh nhân tạo; trong đó, vườn cây Garden By the Bay đã thu hút hàng triệu lượt khách tham quan mỗi năm. Hay tại quần đảo Maldives, một đảo quốc ở Ấn Độ Dương, chính quyền Maldives đang nỗ lực thay thế nguồn cung cấp năng lượng điện hóa thạch bằng các nguồn năng lượng tái tạo để giảm lượng khí thải carbon, hầu hết các resort trên đảo đều sử dụng hệ thống lọc nước biển thành nước ngọt và hệ thống hứng, thu gom nước mưa, đáp ứng tốt nhu cầu sử dụng nước ngọt trong ngành Du lịch; rác thải luôn được phân loại mọi nơi mọi lúc, chất thải hữu cơ được ủ làm phân bón cho vườn rau trên đảo. Giấy được đốt và rác thải nhựa được ép ra để tái chế. Rác thải thủy tinh được nghiền ra để trộn trong xi măng xây dựng. Đây có thể coi là những mô hình du lịch xanh phát triển khá thành công mà ngành du lịch Việt Nam cần nghiên cứu, học tập kinh nghiệm và vận dụng sáng tạo vào thực tiễn phát triển du lịch.

Khái niệm “du lịch xanh” vốn không

xa lạ với các nước trên thế giới nhưng ở Việt Nam còn thiếu những diễn đàn trao đổi về vấn đề này. Đây là loại hình hoạt động theo phương thức giảm thiểu tác động đến môi trường, đóng góp tích cực vào bảo vệ đa dạng sinh học, ít phát thải, sử dụng năng lượng tái tạo, giữ gìn và phát huy các giá trị di sản thiên nhiên, văn hóa, phát triển các sản phẩm thân thiện với môi trường. Tại Việt Nam, với nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú, đa dạng, do đó, phát triển du lịch xanh là xu hướng tất yếu. Luật Du lịch xác định nguyên tắc phát triển du lịch phải “gắn với bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc, tài nguyên thiên nhiên”. Quyết định số 1658/QĐ-TTg phê duyệt *Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến 2050* xác định thúc đẩy chuyển đổi xanh một số ngành, trong đó có du lịch (Thủ tướng Chính phủ, 2021). *Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030* đưa ra định hướng: “Phát triển du lịch xanh, gắn hoạt động du lịch với gìn giữ và phát huy các giá trị tài nguyên và bảo vệ môi trường” (Thủ tướng Chính phủ, 2011). Nghị quyết số 08-NQ/TW của Bộ Chính trị về *Phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn* khẳng định quan điểm: “Phát triển du lịch bền vững; bảo tồn và phát huy các di sản văn hóa và các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc; bảo vệ môi trường và thiên nhiên; giải quyết tốt vấn đề lao động, việc làm và an sinh xã hội” (Ban Chấp hành Trung ương, 2017).

Trên thực tế, rất nhiều địa phương đang tích cực triển khai thúc đẩy phát triển du lịch xanh như: Một số tỉnh Tây Bắc, Quảng Bình, Nghệ An, Quảng Nam... phát triển du lịch cộng đồng; Huế phát triển du lịch nhà vườn; Nha Trang phát triển du lịch biển đảo; một số tỉnh Nam Bộ phát triển du lịch miệt vườn. Những địa điểm xanh, những tour du lịch gần gũi với thiên nhiên đã trở thành lựa chọn thu hút rất nhiều du

khách trong và ngoài nước. Một số doanh nghiệp du lịch tại Việt Nam cũng đang tích cực chuyển hướng kinh doanh theo hướng tăng trưởng xanh, ví dụ, Tập đoàn Flamingo Group luôn đi đầu trong việc phát triển sản phẩm du lịch sinh thái nghỉ dưỡng xanh như Flamingo Đại Lải Resort, Flamingo Cát Bà Beach Resort... hay một số doanh nghiệp kinh doanh lữ hành, lưu trú, vận tải du lịch trong cả nước đã có đóng góp tích cực cho phát triển du lịch theo hướng bền vững, tạo nên xu hướng “tiêu dùng du lịch xanh”, qua đó, góp phần thúc đẩy phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh, ví dụ: tour du lịch vớt rác nhằm tuyên truyền, kêu gọi người dân và du khách cùng chung tay bảo vệ môi trường của Công ty Du lịch Hội An Kayak tour (xã Cẩm Thanh, thành phố Hội An). Tại thành phố Đà Nẵng cũng đã tiếp cận phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh từ góc độ phát triển thành phố thông minh và đô thị xanh. Như vậy, với những mô hình phát triển du lịch xanh khá thành công trên thế giới và tại các địa phương ở trong nước sẽ là những kinh nghiệm quý giá để chính quyền ngành Du lịch Quảng Bình đề xuất chiến lược, kế hoạch và giải pháp pháp đẩy mạnh phát triển du lịch xanh tại địa phương.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp từ các nguồn: Văn bản, quyết định của Chính phủ; văn bản chỉ đạo của Tỉnh ủy Quảng Bình, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình; số liệu của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Quảng Bình; internet, tạp chí... nghiên cứu về tiềm năng phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình và đề xuất một số giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Tiềm năng phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình

Về tài nguyên du lịch

Quảng Bình là địa phương giàu tài

nguyên để phát triển du lịch, nhất là loại hình du lịch theo hướng tăng trưởng xanh. Trong đó, nổi bật là Di sản thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng với diện tích hơn 120.000 ha, được Unesco hai lần công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới. Để xây dựng, phát triển du lịch Quảng Bình theo hướng tăng trưởng xanh bền vững thì không thể không nhắc đến sự đóng góp to lớn của Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, nơi được xem là lá phổi xanh của Quảng Bình, với hệ thống rừng nguyên sinh bạt ngàn có tính đa dạng sinh học cao và gần 300 hang động lớn nhỏ lồng lẫ được hình thành cách đây hơn 400 triệu năm là điều kiện thuận lợi để các tour du lịch mạo hiểm, khám phá hang động ở Quảng Bình sinh sôi, phát triển. Nhờ đó, Quảng Bình được mệnh danh là “Vương quốc hang động”.

Quảng Bình là địa phương được tạp chí The New York Times bình chọn là một trong 52 điểm đến hấp dẫn nhất hành tinh, được thiên nhiên ưu ái, ban tặng cho nhiều danh lam thắng cảnh đẹp tự nhiên và nổi tiếng như đèo Ngang, đèo Lý Hòa, cùng với 116 km đường bờ biển và nhiều bãi tắm đẹp hấp dẫn như biển Nhật Lệ, bãi Đá Nhảy, Vũng Chùa - đảo Yến... Ngoài ra, Quảng Bình còn được nhiều du khách biết đến là cái nôi của các di tích lịch sử, văn hóa như Quảng Bình quan, thành nhà Ngô, núi Thần Đinh và con đường Hồ Chí Minh huyền thoại.

Quảng Bình cũng sở hữu một số hang động mới tuyệt đẹp như hang Sơn Đoòng, hang Tú Làn, hang Va... thì việc đưa vào khai thác du lịch hang động đại trà là một việc làm thiết yếu nhưng cũng đầy rủi ro ở Quảng Bình. Một số hang động hiện nay đang làm tốt vai trò quảng bá cho Quảng Bình được nhiều du khách yêu thích như hang động Phong Nha, động Thiên Đường, động Tiên Sơn... Ngoài ra, mới đây thì còn có sự góp mặt của tour du lịch 8 hang động nước ngầm thuộc hệ thống động Tú Làn với số lượng du khách hạn

chế và giá thành khá cao nên khách tham gia chủ yếu là khách nước ngoài. Bên cạnh đó, cùng với các di tích lịch sử nằm trên tuyến đường Hồ Chí Minh huyền thoại hay khu di tích mộ phần của vị tướng Võ Nguyên Giáp, vị tướng của hòa bình được đặt tại quê hương Quảng Bình cũng đã tạo ra một cơ hội lớn để Quảng Bình phát triển các tuyến du lịch tâm linh đầy hấp dẫn, thu hút du khách từ khắp nơi đổ về tham quan và nghỉ dưỡng.

Ngoài ra, với mong muốn đổi mới không ngừng các dịch vụ du lịch của Quảng Bình thì hiện nay, Quảng Bình đang thực hiện dự án đưa vào khai thác dịch vụ đưa du khách đi tham quan hệ thống hang động và Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng bằng trực thăng nhằm thu hút du khách lựa chọn Quảng Bình là địa điểm du lịch giá rẻ trong tương lai. Vì vậy, điều dễ hiểu khi Quảng Bình đang trở thành trung tâm du lịch mạo hiểm và thiên đường khám phá trải nghiệm hàng đầu châu Á với hệ thống hang động hùng vĩ cùng hệ sinh thái đa dạng và các giá trị văn hóa phong phú. Đồng thời, đây là điểm đến nghỉ dưỡng và thể thao giải trí cao cấp hàng đầu của Việt Nam gắn với lợi ích cộng đồng và phát triển du lịch bền vững.

Về hạ tầng du lịch

Hạ tầng thương mại và du lịch đang được tập trung đầu tư đồng bộ hiện đại hóa; các dự án resort, khách sạn... hệ thống sân golf đã và đang được xây dựng phục vụ thị trường du lịch nghỉ dưỡng, phân khúc lưu trú hạng sang và các phân khúc khác sẽ mang đến cho khách du lịch những trải nghiệm hết sức độc đáo và khác biệt. Quảng Bình có hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông đồng bộ, có sân bay, cảng biển, đường bộ, đường sắt, đường thủy. Cụ thể, Cửa khẩu quốc tế Cha Lo thuộc Khu Kinh tế cửa khẩu Cha Lo, là cửa khẩu lớn giữa Việt Nam và Lào; Cảng biển nước sâu Hòn La cho phép tàu 20.000 tấn vào ra, đã phê duyệt quy hoạch để nâng cấp tiếp nhận tàu 50.000 tấn ra vào với

năng lực tiếp nhận 1,2 triệu tấn/năm; Sân bay Đồng Hới có tần suất 6-7 chuyến bay/ngày và được đánh giá là một trong những sân bay tăng trưởng nhanh nhất cả nước với mức tăng trưởng 20-25%/năm từ năm 2009; tuyến đường sắt Bắc-Nam; Quốc lộ 1A Bắc-Nam; Quốc lộ 12A nối phía Đông và phía Tây; đường Hồ Chí Minh (nhánh Đông và Tây).

Với những điều kiện tự nhiên sẵn có thì đến nay, các dự án quy hoạch Quảng Bình đã thu hút được hơn 126 dự án đầu tư với số vốn lên đến 100.000 tỷ đồng. Trong đó, các hệ thống cơ sở lưu trú cũng được đầu tư nâng cấp và mở rộng với các khách sạn Quảng Bình được xếp hạng từ 1 đến 5 sao để đáp ứng được nhu cầu lưu trú của du khách khi đến với Quảng Bình.

Về công tác chỉ đạo

Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình cũng có chủ trương khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà trên địa bàn. Theo đó, yêu cầu Sở Công thương chủ trì, phối hợp với các Sở, ban, ngành, địa phương, Điện lực Quảng Bình và đơn vị liên quan tổ chức tuyên truyền, phổ biến, vận động các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp và nhân dân hưởng ứng đầu tư phát triển điện mặt trời mái nhà tại các trụ sở cơ quan, nhà máy, xí nghiệp, trang trại và hộ gia đình. Từ một vùng đất khô cằn, khắc nghiệt, đầy nắng và nhiều gió, Quảng Bình đã và đang dần biến khó khăn thành tiềm năng, lợi thế khi thu hút được nhiều công trình, dự án năng lượng đang được triển khai và hoàn thành. Và phần đầu trở thành trung tâm năng lượng lớn của khu vực và cả nước trong tương lai.

Như vậy, có thể thấy, Quảng Bình hội tụ khá đầy đủ các điều kiện để đẩy mạnh phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, phát triển du lịch theo định hướng tăng trưởng xanh bền vững ở Quảng Bình cũng đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức: *Thứ nhất*, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình chưa xây dựng được kế hoạch, chiến

lược phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh. *Thứ hai*, các sản phẩm du lịch xanh chủ yếu ở Quảng Bình là tour du lịch khám phá hang động, du lịch sinh thái..., thiếu các sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng gắn với thiên nhiên, các sản phẩm và dịch vụ kèm theo tại một số điểm đến quá nghèo nàn. *Thứ ba*, nguồn nhân lực du lịch Quảng Bình mặc dù được quan tâm phát triển nhưng thực tế chưa đáp ứng được yêu cầu, nhất là nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao; hơn nữa, tác động của đại dịch Covid-19 cũng đã dẫn đến tình trạng thiếu hụt nhân lực du lịch. *Thứ tư*, hạ tầng phục vụ phát triển du lịch mặc dù được quan tâm đầu tư nhưng hiệu quả chưa cao, còn thiếu các khu nghỉ dưỡng cao cấp, hạ tầng giao thông chưa phát triển.

3.2. Giải pháp đẩy mạnh phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình

Ngày 22/01/2021, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình đã ban hành Kế hoạch số 117/KH-UBND về thực hiện Chương trình hành động số 01-CTr/TU ngày 9/12/2020 của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, giai đoạn 2021-2025, trong đó, đề xuất mục tiêu phát triển du lịch giai đoạn 2021-2025 như sau: tổng số khách du lịch giai đoạn 2021-2025 đạt 25-28 triệu lượt, tốc độ tăng trưởng bình quân đạt 10-12%/năm. Năm 2025, tổng số khách du lịch đến Quảng Bình đạt 7-8 triệu lượt khách, trong đó, khách quốc tế chiếm tỷ lệ từ 10-20%. Tỷ lệ đóng góp của du lịch đạt 10-12% GRDP tỉnh và góp phần đưa ngành dịch vụ đạt 50,5% trong cơ cấu tổng sản phẩm trên địa bàn. Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng được công nhận là khu du lịch Quốc gia (Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình, 2021).

Để thực hiện được mục tiêu này, định hướng phát triển du lịch Quảng Bình theo hướng tăng trưởng xanh là hướng đi phù hợp. Để đẩy mạnh phát triển du lịch xanh tại Quảng Bình, cần:

Một là, tiếp tục thực hiện hiệu quả các

giải pháp phòng, chống dịch Covid-19. Đây mạnh tuyên truyền thông điệp 2K của Chính phủ trong tình hình mới hiện nay nhằm phòng, chống dịch Covid-19 tại các điểm đến du lịch. Trong bối cảnh dịch Covid-19 vẫn đang diễn biến phức tạp trên thế giới hiện nay, bên cạnh sự vào cuộc quyết liệt của cấp ủy, chính quyền các cấp, thì ý thức, trách nhiệm, sự tự giác của mỗi người dân, gia đình, cộng đồng là yếu tố quan trọng, quyết định.

Hai là, Quảng Bình cần xây dựng kế hoạch phát triển ngành du lịch theo chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030. Quảng Bình phải đánh giá đầy đủ tiềm năng, hiện trạng phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh; lựa chọn mô hình phát triển, thực hiện các giải pháp phát triển phù hợp với thực tiễn tại địa phương. Sở Du lịch Quảng Bình cùng với Hiệp hội Du lịch Quảng Bình sẽ tích cực tuyên truyền, vận động các doanh nghiệp, khu resort, khách sạn lớn, hộ kinh doanh du lịch... đầu tư lắp đặt hệ thống năng lượng mặt trời để giảm chi phí điện năng, đồng thời, tạo không gian du lịch thân thiện với môi trường.

Ba là, làm tốt công tác tuyên truyền, quảng bá hình ảnh du lịch, đặc biệt ứng dụng công nghệ số trong quảng bá du lịch Quảng Bình. Tuyên truyền, phổ biến nhằm nâng cao nhận thức về phát triển du lịch xanh. Phát triển du lịch xanh là nhiệm vụ quan trọng trong chiến lược du lịch Quảng Bình. Cần nâng cao nhận thức và đào tạo về du lịch xanh, trước hết là đối với các nhà quản lý các cấp từ quản lý Nhà nước, quản trị doanh nghiệp của ngành Du lịch và các ngành có liên quan đến du lịch về nội dung, ý nghĩa và tầm quan trọng của việc phát triển du lịch xanh. Đồng thời, cần nâng cao nhận thức, giáo dục, đào tạo cho cộng đồng về phát triển du lịch xanh, nhất là ở các vùng, các điểm, khu du lịch. Các cơ quan quản lý nhà nước về du lịch cần có kế hoạch đào tạo ở nước ngoài đối với các cán bộ chuyên môn và cán

bộ quản lý để quản lý du lịch xanh, tăng trưởng xanh và kinh tế xanh.

Bốn là, nghiên cứu tiềm năng, lợi thế, xây dựng những sản phẩm du lịch xanh đặc trưng gắn với thương hiệu du lịch Quảng Bình. Tỉnh Quảng Bình cần thực hiện quy hoạch các tour du lịch sinh thái, phát triển các sản phẩm du lịch sinh thái, du lịch nông nghiệp, du lịch cộng đồng thân thiện với môi trường, đặc biệt là mở rộng không gian du lịch về phía Bắc và phía Tây. Có thể nói, chuỗi sản phẩm du lịch xanh đang được kỳ vọng là hướng phát triển tiềm năng của tỉnh Quảng Bình. Không chỉ thân thiện với môi trường, mô hình này còn giúp gia tăng lợi thế cạnh tranh và thu hút du khách. Nhằm hướng đến mục tiêu tăng trưởng xanh, phát triển du lịch sinh thái, đầu tư cho các dịch vụ du lịch sinh thái là rất quan trọng. Đây cũng là hướng đi đúng, hiệu quả trong mục tiêu phát triển du lịch bền vững. Để đáp ứng nhu cầu của du khách, tỉnh Quảng Bình cần tiếp tục nâng cao chất lượng dịch vụ các sản phẩm du lịch mạo hiểm, trải nghiệm và khám phá hang động; phát triển các sản phẩm du lịch sinh thái, du lịch nghỉ dưỡng kết hợp làm việc từ xa cho nhóm khách chi tiêu cao; xây dựng chương trình trọn gói du lịch nghỉ dưỡng kết hợp thể thao, giải trí, chăm sóc sức khỏe... Bên cạnh đó, ngành Du lịch và các doanh nghiệp trong tỉnh cũng kết hợp đẩy mạnh phát triển các sản phẩm OCOP, đồ lưu niệm đặc trưng của tỉnh.

Năm là, đẩy mạnh đầu tư phát triển hạ tầng, nâng cấp cơ sở vật chất ngành Du lịch. Nhà nước cần có chính sách khuyến khích tăng cường tính “xanh” trong phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch, trong các dịch vụ du lịch với những điều kiện cụ thể ở mỗi nơi như ứng dụng năng lượng gió, mặt trời, sử dụng vật liệu tái chế, vật liệu tự nhiên, chế biến rác thải, xử lý nước thải, giảm thiểu tiêu hao xăng, dầu trong giao thông, trong tiêu dùng, an toàn vệ sinh thực phẩm... hoặc khuyến khích các

chương trình bảo tồn và truyền bá văn hóa dân gian, dân tộc trong phát triển du lịch. Cần kết hợp chặt chẽ giữa quá trình xây dựng nông thôn mới với phát triển du lịch xanh. Nhà nước cũng như doanh nghiệp cần đẩy mạnh hơn nữa và đầu tư xứng đáng cho quảng bá, xúc tiến mạnh hơn về du lịch xanh trong phạm vi toàn xã hội, cho khách du lịch bằng nhiều hình thức khác nhau, phương tiện khác nhau nhằm xây dựng một thương hiệu du lịch xanh Quảng Bình, một điểm đến thân thiện thu hút đối với du khách.

Sáu là, nâng cao hiệu quả quản lý Nhà nước về du lịch tại Quảng Bình. Trong định hướng phát triển du lịch xanh, Quảng Bình cần thực hiện tốt công tác quy hoạch, đầu tư hạ tầng và thu hút đầu tư phát triển du lịch. Tăng cường liên kết phát triển du lịch xanh với các địa phương khác để lan tỏa giá trị của sản phẩm và nâng cao nhận thức của cộng đồng du khách khi hưởng thụ sản phẩm du lịch xanh. Cơ quan quản lý nhà nước về du lịch cần hướng đến chiều sâu, có chính sách khuyến khích du lịch nông nghiệp. Thúc đẩy du lịch tái tạo thông qua chính sách hỗ trợ cho doanh nghiệp tái chế, chuyển dịch cơ cấu lao động và đào tạo lại lao động ngành Du lịch ở địa phương; thiết lập chính sách ưu tiên và kiểm soát phát triển đô thị xanh từ lợi thế cân bằng giữa khai thác tiềm năng của địa phương với vấn đề bảo vệ môi trường, tái tạo tài nguyên. Công tác quy hoạch và quản lý thực hiện quy hoạch phải được thực hiện nghiêm túc, đảm bảo không phá vỡ quy hoạch, điều chỉnh tùy tiện vì lợi ích trước mắt của doanh nghiệp mà phá hủy tài nguyên, cảnh quan, môi trường; thực hiện nghiêm chỉnh việc đánh giá tác động môi trường đối với dự án đầu tư phát triển tại các khu, điểm du lịch và nơi có tài nguyên du lịch trước khi cấp phép hoạt động.

Bảy là, tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng nhân lực du lịch. Du lịch xanh sẽ là xu hướng du lịch tất yếu được lựa

chọn của nhân loại, bởi nó đề cao ý thức của con người trong việc tôn trọng tự nhiên, giữ gìn bản sắc văn hóa, bảo vệ môi trường sinh thái và khôi phục đa dạng sinh học. Tuy nhiên, du lịch xanh không chỉ gắn với các trải nghiệm các điểm đến sinh thái, mà phải bao gồm “xanh” từ vận chuyển, ăn uống, rác thải, nguyên vật liệu trong quá trình sử dụng thi công công trình du lịch... đặc biệt là cần nguồn nhân lực “xanh”. Do đó, đào tạo, bồi dưỡng nhân sự “xanh” giúp cho nhân lực du lịch tăng sự gắn bó, ổn định, bền vững, lâu dài chứ không phải chính sách cạnh tranh thiếu lành mạnh, dẫn tới tỷ lệ nhảy việc rất cao, khủng hoảng về nhân lực.

3. Kết luận

Như vậy, Quảng Bình có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh. Trong những năm qua, du lịch Quảng Bình luôn chú trọng sáng tạo, liên kết, phát triển các sản phẩm du lịch song song với đẩy mạnh công tác quảng

bá, xúc tiến trong nước và quốc tế. Sau đại dịch Covid-19, Quảng Bình hiện là một trong những địa phương tích cực, chủ động bắt nhịp, đón đầu xu hướng, thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp nhằm đưa du lịch phục hồi, phát triển, trong đó, phát triển du lịch xanh là hướng đi được tỉnh Quảng Bình quan tâm. Trong thời gian tới, để đẩy mạnh phát triển du lịch xanh, Quảng Bình cần: Xây dựng kế hoạch phát triển ngành Du lịch theo chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030; làm tốt công tác tuyên truyền, quảng bá hình ảnh du lịch, đặc biệt ứng dụng công nghệ số trong quảng bá du lịch Quảng Bình; nghiên cứu tiềm năng, lợi thế, xây dựng những sản phẩm du lịch xanh đặc trưng gắn với thương hiệu du lịch Quảng Bình; đẩy mạnh đầu tư phát triển hạ tầng, nâng cấp cơ sở vật chất ngành du lịch; nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về du lịch tại Quảng Bình; tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng nhân lực du lịch.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương (2017), *Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn*, Hà Nội.

Công Thông tin điện tử Đài Tiếng nói Việt Nam (2022), “Du lịch Quảng Bình thích ứng theo hướng tăng trưởng xanh”, Truy cập tại: <https://vov.gov.vn>, Cập nhật ngày 14/4/2022.

Hoàng Thanh Hiến (2022), “Tỉnh Quảng Bình phát huy tiềm năng, thế mạnh, tập trung phát triển du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn”, *Tạp chí Công sản*, Truy cập tại <https://www.tapchiconsan.org.vn>, Cập nhật ngày 31/5/2022.

Tỉnh ủy Quảng Bình (2020), *Chương trình hành động số 01-CTr/TU ngày 9/12/2020 của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, giai đoạn 2021-2025*, Quảng Bình.

Thủ tướng Chính phủ (2011), *Quyết định số 2473/QĐ-TTg ngày 30/12/2011 phê duyệt Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030*, Hà Nội.

Thủ tướng Chính phủ (2021), *Quyết định số 1658/QĐ-TTg ngày 1/10/2021 phê duyệt Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến 2050*, Hà Nội.

Anh Tuấn (2019), “Quảng Bình ưu tiên phát triển du lịch xanh”, *Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam*. Truy cập tại: <https://dangcongsan.vn>, Cập nhật ngày 01/06/2019.

Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Bình (2021), *Kế hoạch số 117/KH-UBND ngày 22/01/2021 về thực hiện Chương trình hành động số 01-CTr/TU ngày 9/12/2020 của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, giai đoạn 2021-2025*, Quảng Bình.